

Lausunto

9.9.2022

VN/6984/2021
VN/6984/2021-TEM-50

OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö

TEMin lausunto ehdotukseen kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) kiittää mahdollisuudesta osallistua työryhmän työskentelyyn ja lausua työryhmän esitykseen Kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi. Kulttuurimatkailun tiekartan laatiminen tukee pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman sekä TEMin koordinoiman Suomen matkailustrategian 2022-2028 tavoitetta vahvistaa kulttuurimatkailua. Kestävästi toteutetut kulttuuri- ja kaupunkielämykset ovat luonnon ohella Suomen merkittävimpiä vetovoimatekijöitä niin kotimaisille kuin kansainvälisillekin matkailijoille.

Tiekartta on ansiokkaasti laadittu, ja siinä ehdotetut toimet, joilla pyritään vahvistamaan kulttuurimatkailua muuttuvassa toimintaympäristössä – liittyen yhteistyön vahvistamiseen, kestävyuden parantamiseen, tuotetarjonnan kehittämiseen, digitalisaatioon ja tiedolla johtamiseen sekä kansainvälisiin toimiin – ovat TEMin näkökulmasta kannatettavia ja yhteneväisiä Suomen matkailustrategian tavoitteiden kanssa. Tiekartan pääasiallisena tavoitteena on luoda yhteinen suunta tulevaisuuden kestäväälle ja kilpailukykyiselle kulttuurimatkailulle, mikä tukee hyvin myös Suomen matkailustrategian päätavoitteita edistää matkailun kestävää kasvua ja uudistumista Suomessa. Kulttuurimatkailun tiekartan toimenpiteillä halutaan lisäksi kannustaa eri alojen toimijoita yhteistyöhön, mikä on myös Suomen matkailustrategian läpileikkaava teema. Erityisesti liiketoimintaosaamisen hyödyntäminen kulttuurimatkailun yhteiskehittämisessä sekä kestävästi toteutettu kulttuuristen voimavarojen tuotteistaminen matkailijoiden saataville nähdään kulttuurimatkailun edistämisen kannalta merkittävänä antina tiekartassa. Tiekartan päivitetty määritelmä ”kulttuurimatkailu on kestävä kehityksen mukaista liiketoimintaa ja palveluita” kuvaa osuvasti matkailua elinkeinona ja työllistäjänä. Tiekartassa esitetyt toimenpiteet on hyvin rajattu nimenomaan kulttuurimatkailun toimenpiteisiin.

Tiekartassa viitataan muutamassa kohdassa Suomen matkailustrategiaan vuosille 2019-2028. Strategiaa on kevyesti päivitetty kesän 2022 aikana vastaamaan muuttuneeseen toimintaympäristöön. TEM ehdottaa, että kulttuurimatkailun tiekartassa mainittaisiin tehdystä päivityksestä tai soveltuvin osin viitattaisiin vuonna 2019 laaditun strategian sijaan päivitettyyn strategiaan. Päivityksessä ei tullut olennaisia muutoksia kulttuurimatkailua koskeviin kirjauksiin. Matkailustrategiassa korostetaan

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

matkailuliiketoiminnan edistämistä kulttuurisesti kestäväällä tavalla. Kulttuuri-, ruoka-, tapahtuma- ja luontomatkailupalvelut ovat kansallisen teemapohjaisen matkailun kehittämisen kulmakivet, joissa on usein myös merkittävää alueellista potentiaalia.

Kotimaanmatkailun roolia kuvataan kulttuurimatkailun tiekartan luvussa 2.1. Luvuissa viitataan kuitenkin kotimaiseen matkailukysyntään, sisältäen sekä suomalaisten matkailukulutuksen Suomessa että osuuden joka kohdistuu ulkomaille suuntautuvaan matkailuun. Konteksti huomioon ottaen tiekartassa voisi viitata pelkästään suomalaisten kotimaan suuntautuvaan matkailukysyntään, joka kattoi ennen koronapandemiaa 53 % Suomen matkailun kokonaiskysynnästä. Koronapandemian myötä kotimaanmatkailun suhteellinen merkitys kasvoi, vuonna 2021 arviolta lähes 84 prosenttiin kokonaiskysynnästä.

Luvussa 2.3 viitataan koronapandemiaan ja tilanteen parantumiseen sen suhteen. TEM ehdottaa tekstin päivittämistä sen kirjoittamisen jälkeen muuttunutta tilannetta vastaavaksi ja mainita esimerkiksi Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista myös kulttuurimatkailuun.

Liitteen 1 toimenpiteen ”vahvistetaan kulttuurimatkailun tiedolla johtamista seuraamalla aktiivisesti tiekartan toteumaa” vastuutahoiksi määritellään opetus- ja kulttuuriministeriö, Business Finland/Visit Finland sekä työ- ja elinkeinoministeriö. Luvun 7 tekstissä kuitenkin todetaan, että toteuman seuranta on OKM:n vastuulla ja muut toimijat osallistetaan siihen. TEM esittää, että selvyyden vuoksi toimenpiteen vastuutahona mainittaisiin ainoastaan OKM. Kirjausmuutos ei poista mahdollisuutta osallistaa seurannan ja toteuman seurantaan myös muita tiekartassa mainittuja toimijoita.

Liitteessä 2 kerrotaan rahoitusinstrumenteista, mm. EU:n elpymisvälineestä ja matkailun TKI-rahoituksesta. Matkailuinvestoinnin toimeenpanoon kohdistuneen rahoitusleikkauksen jälkeen osana RRF-rahoitusta toimeenpannaan aiemmasta tiedosta poiketen ainoastaan yksi rahoitushaku, joten teksti tulisi siltä osin muuttaa yksikköön.

Teknisinä huomioina TEM ehdottaa neutraalimpia ilmaisuja kohtiin ”kulttuurimatkailu avaa silmät näkemään lähellä olevat kohteet” (luku 3) sekä ”kulttuurin potentiaali matkailun käyttöön” (luvun 2.3 otsikko) ja esittää muuttamaan liitteessä 2 EU:n elpymisvälineen alla mainittavan matkailun toipumisen elpymiseksi. Lisäksi ehdotamme tekstin oikolukemista kirjoitusvirheiden huomioimiseksi.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Ilona Lundström

Asiantuntija

Sini Markoff

Jakelu OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiedoksi

VN/6984/2021-TEM-50

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: